

УДК 378.014:677.2(477):658.1

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-9208-2026-1-379-389>

**GRANT ACTIVITY AS A TOOL FOR THE DEVELOPMENT
AND MODERNIZATION OF THE GARMENT INDUSTRY
AND THE EDUCATIONAL ECOSYSTEM**

**ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ
ТА МОДЕРНІЗАЦІЇ ШВЕЙНОЇ ГАЛУЗІ
ТА ОСВІТНЬОЇ ЕКОСИСТЕМИ**

Andriy DYOGTYEV,

Postgraduate Student at the
Department of Design and Fine Arts,
Dragomanov Ukrainian State
University
9, Pyrohova Str., Kyiv, 01601,
Ukraine

Андрій ДЬОГТЄВ,

аспірант кафедри дизайну та
образотворчого мистецтва,
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
вул. Пирогова, 9, м. Київ, 01601,
Україна

a.v.dohatiev@udu.edu.ua

<https://orcid.org/0009-0002-0800-4551>

ABSTRACT

The article examines the role of grant-based activities as a strategic tool for the development and modernization of the garment industry and the educational ecosystem for training specialists in fashion design and the light industry sector. The study substantiates the significance of grant programs for updating material and technical infrastructure, implementing digital technologies, developing entrepreneurial competencies, and strengthening the interaction between education and production. Key directions for the effective use of grant resources are identified.

The paper analyzes grants that enable educational institutions to modernize and equip laboratories with advanced equipment and digital systems for clothing design and production. The analysis demonstrates that the priority is the model focused on laboratory modernization and equipment, as it ensures the creation of autonomous and safe educational-practical spaces. The model in which a partner funds a specific project using existing infrastructure is effective under stable economic conditions; however, its impact is limited during wartime. Utilizing laboratory facilities for applied projects fosters practice-oriented learning, the development of research competencies and entrepreneurial thinking, and strengthens collaboration between education, the state, and the production sector—an essential factor for economic recovery and the adaptation of the garment industry under wartime conditions.

The article further explores grant support models for higher education institutions during war and their influence on specialist training and industry development. It also highlights challenges related to the industry's decline, including limited practical opportunities for students, brain drain, and a shortage of mentors, which reduce the effectiveness of preparing new specialists.

Key words: grants, garment industry, light industry, education, modernization, innovation, design.

Вступ. Швейна галузь в Україні є динамічним сектором економіки, у якому до повномасштабного вторгнення спостерігався значний зріст. Галузь забезпечувала зайнятість населення, розвиток малого та середнього бізнесу та формування креативного потенціалу країни. Галузь відігравала важливу роль у формуванні експорту та виготовленні продукції (зокрема і за толінговими договорами) та інтеграції українських виробників у міжнародні ринки [6].

Після повномасштабного вторгнення її розвиток суттєво знизився. Основними причинами цього стали руйнування виробничих потужностей, вимушена релокація підприємств, зменшення внутрішнього попиту та економічна нестабільність, відтік кадрів за кордон.

Через це галузь, яка раніше відігравала провідну роль у стимулюванні розвитку малого бізнесу та креативної економіки, наразі перебуває у стані стагнації. Така ситуація обумовлює необхідність реалізації цільових програм підтримки та модернізації для відновлення її економічного та інноваційного потенціалу.

Зниження динаміки розвитку швейної галузі безпосередньо впливає на освіту, підготовку фахівців. Університети, коледжі та професійні навчальні заклади взаємопов'язані з індустрією через практичне навчання, стажування та працевлаштування випускників.

У цих умовах грантова діяльність стає ефективним інструментом оновлення галузі та синхронізації освіти з сучасними виробничими потребами.

Завдяки грантам заклади освіти отримують можливість оновлювати та оснащувати лабораторії сучасним обладнанням за для розробки та виробництва одягу, що дозволяє компенсувати обмеження доступу до виробничих підприємств.

Методи та методики дослідження. У дослідженні використано поєднання теоретико-методологічних і емпіричних підходів, що забезпечили всебічний аналіз грантової підтримки як механізму стимулювання розвитку швейної галузі та модернізації освітньої екосистеми.

Методологічною основою дослідження стали праці, що розкривають механізми грантової підтримки в освіті та промисловості, застосування сучасних цифрових технологій у дизайні, розробці та презентації колекцій одягу. Серед вітчизняних дослідників роботи Вовк А., Дерман Л., Білякович Л., Оборська С., Пашкевич К. та інших.

Системний метод, що використовувався у дослідженні дозволив проаналізувати грантову діяльність як складну соціально-економічну систему, що взаємодіє з іншими системами (державна політика, освітня система, виробництва тощо). Не менш важливими у роботі були й емпіричні методи, як от експертні інтерв'ю. Вони передбачали опитування експертів із галузі менеджменту та якості освіти, представників універ-

ситетів, професійно-технічних закладів та керівників швейних підприємств та фешн кластерів.

У роботі було застосовано також емпіричний аналіз конкретних прикладів реалізації грантових проєктів у сфері освіти та швейної промисловості, зокрема кейсів модернізації лабораторії цифрового моделювання в університетах або підтримки фешн брендів. Цей підхід дозволив простежити механізми впливу грантових стратегій на зміни у відповідних сферах. Не менш значущим був і метод порівняльного аналізу, що застосовувався за для порівняння ефективності різних моделей грантової підтримки. Для систематизації та обробки даних дослідження застосовувався метод синтезу. Це дало змогу зрозуміти та сформулювати концептуальну модель впливу грантової діяльності на освітню екосистему та швейну промисловість.

Результати та дискусії. Упродовж останніх років зростає роль міжнародних і національних грантових програм, що спрямовані на підтримку підприємницької діяльності, інновацій та освітніх реформ чи то заходів. Наприклад, програми Європейського Союзу, такі як Erasmus+. Такі науково-дослідні програми спонукають до модернізації освітніх програм, розвитку партнерства тощо.

У межах Horizon Europe, акцент робиться на дослідженнях та практичному досвіді, що стосується питань сталого розвитку, цифрової трансформації та екологічних інноваціях тощо. Все це корелюється з потребами сучасної легкої промисловості.

Гранти як механізм модернізації швейної галузі та освітньої сфери дають можливість оновлювати обладнання та застосовувати нові технології та підходи. Таке фінансування сприяє академічній мобільності студентів і викладачів, розвитку дуальної освіти, придбанню сучасних автоматизованих швейних машин, програм цифрового конструювання одягу (CAD), впровадженню 3D-моделювання, стимулює появу стартапів тощо. Зокрема, вони стимулюють впровадження принципів циркулярної економіки. Гранти сприяють підвищенню кваліфікації управлінців, формують навички стратегічного планування як підприємницької так і освітньої траєкторії. Вони сприяють створенню кластерів та партнерства, зокрема між виробниками та закладами освіти, громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування. Це формує регіональні екосистеми розвитку. Для прикладу, Український фешн кластер (Ukrainian Fashion Cluster) Це ГО, що об'єднує бренди та виробників одягу України. Кластер заснований з метою створення умов для системного розвитку українського фешн-сектору.

Організація проводить освітні події, бізнес-зустрічі й онлайн-зустрічі для обміну знаннями, практичними навичками та налагодження партнерських зв'язків між учасниками індустрії. По суті частково беручи на

себе роль платформи, де пропонується неформальна освіта. Особливої актуальності така співпраця за умов, коли освітні заклади виступають не лише постачальниками кадрів, а й активними учасниками інноваційних процесів у галузі [7].

Відтак, грантова діяльність створює передумови для формування цілісної екосистеми, де освіта, бізнес і громада взаємодіють у межах спільних стратегій розвитку

У результаті грантова діяльність стає не лише джерелом фінансування, а й каталізатором структурних змін, що сприяють розвитку та підвищенню конкурентоспроможності галузі.

Так ініціатива EU4Business є системним інструментом підтримки малого і середнього бізнесу в країнах Східного партнерства, зокрема і в Україні. Вона фінансується Європейським Союзом та впроваджується у співпраці з такими міжнародними організаціями, як GIZ, European Bank for Reconstruction and Development та Organisation for Economic Co-operation and Development, Її стратегічна мета полягає не лише у фінансовому стимулюванні підприємництва, а й у створенні сталої екосистеми розвитку. У такій парадигмі їх економічне зростання поєднується з модернізацією виробництв, підвищенням компетентностей і розширенням ринкових можливостей.

У контексті швейної промисловості такі ініціативи відіграють особливо важливу роль. Це пов'язано з тим, що ця галузь традиційно представлена переважно малими та середніми підприємствами, що потребують підтримки, технологічного оновлення та доступу до інновацій. Протягом 2019–2023 років у межах компоненту EU4Business: Recovery понад 200 українських швейних компаній отримали грантову підтримку на оновлення виробничого обладнання, впровадження енергоефективних рішень і цифрову трансформацію. Фінансова допомога сприяла не лише підвищенню продуктивності підприємств, а й їх адаптації до нових ринкових умов, що особливо актуально в період економічної нестабільності пов'язаної з російсько-українською війною. Оновлення технічної бази дозволило компаніям інтегрувати сучасні системи автоматизованого проектування, оптимізувати виробничі процеси та зменшити витрати ресурсів, що безпосередньо вплинуло на їх конкурентоспроможність [5].

Водночас будь-яка модернізація виробництва неможлива і не має сенсу без оновлення системи професійної підготовки кадрів. Саме тому логічним продовженням економічної підтримки бізнесу є інвестиції у сферу освіти. У межах проекту EU4Skills («Кращі навички для сучасної України») було модернізовано навчальні центри швейного профілю в Києві, Львові, Полтаві, Черкасах і Луцьку. Створення десяти навчально-практичних центрів, оснащених сучасним обладнанням CAD/CAM та 3D-програмами, зокрема CLO3D, забезпечило інтеграцію інноваційних

технологій у процес підготовки майбутніх фахівців [3]. Такий підхід формує нову якість освітньої екосистеми, де навчання наближене до реальних виробничих умов, а здобувачі освіти опановують компетентності, затребувані сучасним ринком праці.

Окремі пропозиції грантової підтримки пов'язані з розвитком жіночого підприємництва. Підпрограма EU4Business – Women in Business стала важливим механізмом фінансування жінок-підприємниць у швейній галузі. За даними звіту International Finance Corporation (2023 р.), 35 % грантів було спрямовано на розвиток дизайнерських брендів, виробництво аксесуарів та соціальні підприємства, що поєднують швейну діяльність із соціальними інноваціями [5]. Інституційний формат посилюється через партнерство з галузевими об'єднаннями. Наприклад, EU4Business стала партнером Ukrainian Fashion Cluster, що сприяло створенню спільних навчально-виробничих платформ та розвитку кластерів дуальної освіти [7].

Серед вже окреслених вище впливів грантових програм, що стосуються модернізації матеріально-технічної бази, підвищення кваліфікації співробітників та викладачів закладів освіти, вони мають роль і культурної дипломатії. Відтак, багато грантів профінансованих УКФ і Creative Europe просувають українську моду. Завдяки цим програмам формується нове покоління фахівців, здатних працювати на перетині технологій, дизайну й соціальної інновації.

Заснований у 2017 році Український культурний фонд (УКФ) посідає вагоме місце у формуванні інституційної підтримки культурних і креативних ініціатив в Україні. Це стосується зокрема і проєктів у сфері моди та швейній галузі загалом. Його стратегічна місія полягає у стимулюванні культурно-мистецьких ініціатив, розвитку креативних індустрій та забезпеченні міжнародної репрезентації України засобами культури та мистецтва.

Починаючи з 2018 року, фонд профінансував понад 40 проєктів, пов'язаних із розвитком швейної та модної індустрії, що свідчить про системну підтримку сектору як складової креативної економіки. Значна частина ініціатив спрямована на посилення міжнародної присутності українських брендів і формування позитивного іміджу держави через моду як інструмент культурної дипломатії. Репрезентативним у цьому контексті став проєкт «Fashion as a Tool of Cultural Diplomacy» (2019 р.), реалізований за участю Київський національний університет технологій та дизайну та Ukrainian Fashion Week, який був спрямований на просування українських дизайнерських брендів на міжнародних платформах [12]. Ця співпраця продемонструвала потенціал взаємодії освітніх інституцій і професійних галузевих майданчиків у процесі формування експортно орієнтованої модної індустрії.

У період посилення соціально-економічних викликів пов'язаних із війною, особливої актуальності набули ініціативи, спрямовані на під-

тримку стійкості галузі. Реалізований у 2023 році проєкт «Resilient Fashion Ukraine» здійснював підтримку релокованих швейних підприємств, які створювали колекції для презентації на міжнародних виставкових майданчиках у Варшаві, Берліні та Парижі. Відтак, грантова підтримка стала механізмом збереження виробничого потенціалу, стимулювання експортної активності та інтеграції українських виробників у глобальний культурно-економічний простір.

Особливу увагу УКФ приділяє проєктам, що акумулюють взаємодію культурної спадщини з інноваційними технологіями. Цікавим у даному контексті є проєкт реалізований у 2022 році «Традиція і технологія». Він поєднав у собі етнодизайн і цифрове 3D-моделювання. Результатом стала колекція «Віртуальна вишиванка», представлена на платформах доповненої реальності та у віртуальних середовищах метавсесвіту [9].

Такий підхід демонструє можливості трансформації традиційних культурних кодів у сучасні цифрові формати, що розширює інструменти культурної комунікації та залучення нових аудиторій.

У 2021 році було реалізовано інноваційний мистецько-дизайнерський проєкт у сфері моди брендом FINCH. Загальний бюджет проєкту становив 1 289 124 грн. Формат передбачав поєднання фізичного показу колекції з цифровими технологіями доповненої реальності. Проєкт позиціонувався як перший у світі інтерактивний напіввіртуальний показ модної колекції, реалізований із залученням доповненої реальності FFFACE.me. До співпраці було залучено українських художників, швейцарську мисткиню Маріанну Холленштайн та японського каліграфу Такахіко Ісії. Окремим компонентом стала колаборація з дизайнером взуття бренду OUTFIELD Олександром Голубом, ветераном АТО, що надало проєкту додаткового соціального виміру [12].

Презентація цифрових фільтрів і фізичних зразків колекції відбулася у форматі статичної виставки-презентації в межах Ukrainian Fashion Week.

Відтак така модель грантової підтримки підтверджує, що культурна політика може виступати ефективним чинником модернізації галузі та розвитку освітнього простору.

Головним викликом для грантових ініціатив залишається сталість результатів після завершення фінансування. Часто проєкти мають обмежений термін підтримки. Переважно це 2-3 роки, а після їх завершення бракує механізмів підтримки створених платформ або лабораторій [10].

У такому контексті своєї актуальності набирає створення державно-громадських партнерств, які забезпечуватимуть довгострокове функціонування інфраструктури. Зокрема, пропонується інтеграція грантових проєктів у національні програми розвитку креативних індустрій, що координуються Міністерством економіки України/

У перспективі очікується розширення міжнародної співпраці з програмами Horizon Europe та UNIDO Textile Innovation Fund. Це дозволить українським університетам і підприємствам стати повноправними учасниками глобальних дослідницьких мереж.

Є також і грантові проекти, що використовуються для модернізації освітніх лабораторій навчально-виробничої інфраструктури. Наприклад існує субвенція на модернізацію майстерень і лабораторій для закладів професійної та фахової передвищої освіти. Ця державна субвенція, передбачена Міністерством освіти і науки України для створення та оновлення майстерень і лабораторій. На ці цілі у 2025 році було передбачено близько 540 млн грн. із державного бюджету, що має забезпечити модернізацію близько 100 навчальних майстерень і лабораторій по всій Україні [11].

Модернізацію лабораторій і навчально-дослідних баз для закладів вищої освіти підтримує і Світовий банк у рамках глобальних структурних проектів. Наприклад, у межах спільного проекту UIHERP («Удосконалення вищої освіти заради результатів»).

Так і у межах грантової програми British Council Creative Economy Development Grants виділялися гранти для підтримки креативних просторів. Вона передбачає оснащення технічних та практичних зон для моделювання одягу та ко-воркінгів для швейних проектів. Наприклад, один із таких проектів FAB LAB Kropyvnytskyi. У таких просторах дизайнери можуть тестувати свої колекції та працювати з обладнанням без великих початкових інвестицій. За умовами такого гранту ЗВО або організація можуть обладнати лабораторні приміщення або майстерні сучасним обладнанням для тренінгів та практичної роботи зі студентами чи випускниками [2].

Програма Horizon Europe –Textiles for the Future Partnership, спрямована на підтримку цифрового та технологічного оновлення у текстильній сфері. Цей фінансовий механізм сприяє цифровій трансформації, сталому виробництву та впровадженню сучасних технологій у виробництво текстилю. Він є релевантним для проектів, які включають модернізацію виробничих або освітніх лабораторій.

Не менш цікавим є досвід грантоотримувачів fashion-проектів у США. Наприклад, у New York Fashion Innovation Center (NYFIC). Ця ініціатива не фінансує безпосередньо обладнання для лабораторій, а радше підтримує проекти, що здатні забезпечити доступ до обладнання за для прототипування матеріалів та технологічних платформ, що може бути корисним для науково-освітніх лабораторій у ЗВО.

Також не менш цікавий є досвід проектів UK Fashion & Textiles Grants. Це фонди підтримки освіти, які мають програми, зокрема, Young Textile Technician Fund. Вони вибудовані так, що покривають частину витрат на

навчання та підвищення кваліфікації. Ця програма забезпечує і відвідування виставок, технічних заходів, що сприяють розвитку технологічних знань у текстильній сфері [8].

Прямі гранти на оснащення саме швейних лабораторій для закладів вищої освіти сьогодні трапляються рідко. Зазвичай така підтримка може бути включеною до більших освітніх чи промислових проєктів підтримки. Наприклад, Erasmus+, Horizon Europe тощо [4].

Аналізуючи грантові підходи можна виокремити різні моделі підтримки освітньої інфраструктури. Наприклад, підхід на прикладі NYFIC стимулює інноваційну активність, міжсекторальну співпрацю та швидке тестування нових продуктів без значних капітальних витрат. Для закладів вищої освіти цей підхід є доцільним у разі наявності розвинутої індустріальної екосистеми та стабільної мережі партнерів, що можуть забезпечити інфраструктурну підтримку.

Водночас другий підхід, на прикладі British Council Creative Economy Development Grants орієнтований на розвиток матеріально-технічної бази креативних просторів. Ця модель передбачає довгостроковий ефект, оскільки створює постійну ресурсну базу для підготовки фахівців і реалізації проєктів.

В умовах війни для України більш доцільною видається модель грантової підтримки, спрямована на оснащення лабораторій та зміцнення матеріально-технічної бази закладів освіти. Натомість модель, за якої партнер фінансує окремий проєкт із використанням наявної матеріально-технічної бази закладу, є ефективною за умов стабільної економіки та розвинутої індустріальної екосистеми. В умовах війни така підтримка має обмежений вплив, оскільки вона не вирішує проблему зношеного або недостатнього обладнання та не формує інституційну стійкість освітньої інфраструктури [2].

З огляду на сучасні умови в Україні, зокрема наслідки війни, релокацію підприємств і обмежений доступ до виробничих потужностей, більш ефективним для закладів вищої освіти може бути саме другий підхід. Водночас грантова модель, за якої партнер ініціює та фінансує проєкт із використанням наявної матеріально-технічної бази закладу вищої освіти, також є перспективною та стратегічно значущою. Такий підхід дозволяє інтегрувати освітню діяльність із реальними потребами держави та суспільства, особливо в умовах воєнного часу. Зокрема, заклади вищої освіти можуть залучатися до виконання державних або муніципальних замовлень, пов'язаних із виробництвом адаптивного одягу для військовослужбовців і поранених, розробленням засобів індивідуального захисту, спеціалізованого текстилю для медичних і реабілітаційних потреб. У такому випадку університетська лабораторна база використовується не лише як освітній простір, а й як платформа

прикладних розробок і прототипування, що поєднує навчальний процес із виконанням соціально важливих завдань [1; 3].

Така модель сприяла б формуванню практико-орієнтованого навчання, залученню студентів до реальних проєктів, розвитку дослідницьких компетентностей і підприємницького мислення тощо. Крім того, вона підсилює взаємодію між освітою, державою та виробничим сектором, що є важливим чинником відновлення економіки та адаптації галузі до нових викликів воєнного часу. Разом із тим, оптимальною стратегією було б поєднання обох моделей.

Висновки. Грантова діяльність є ефективним інструментом розвитку та модернізації швейної галузі й освітньої екосистеми. Вона забезпечує оновлення технологічної бази, стимулює впровадження інновацій, сприяє формуванню нових компетентностей і розширює можливості міжнародної співпраці.

Комплексне використання грантових ресурсів у поєднанні зі стратегічним плануванням дозволяє створити стійку модель взаємодії між освітою та виробництвом, що є ключовою передумовою розвитку конкурентоспроможної та інноваційно орієнтованої швейної галузі.

Аналіз існуючих грантових механізмів свідчить про те, що різні моделі підтримки мають потенціал для розвитку швейної галузі та пов'язаної з нею освіти в Україні, особливо в умовах війни.

Зниження виробничої активності, руйнування підприємств, релокація бізнесу, відтік кадрів безпосередньо послаблюють практичну складову як підприємств так і освіти. У цьому контексті гранти виступають не лише як джерело матеріально-технічної підтримки, а як стратегічний інструмент стабілізації та модернізації освітньої екосистеми та розвитку креативних індустрій. Вони дозволяють компенсувати дефіцит виробничих майданчиків через створення сучасних лабораторій, впровадження цифрових технологій тощо.

Література

1. Biliakovych L., Derman L., Oborska S., Naumenko O., Vovk A. Genesis, features and prospects for the development of digital fashion. Preservation, Digital Technology & Culture. 2024. Vol. 53, № 1. P. 5–14. DOI: <https://doi.org/10.1515/pdte-2023-0043>
2. British Council Ukraine. Development grants 2025–2026. URL: <https://www.britishcouncil.org.ua/en/programmes/arts/creative-economy/development-grants-2025-2026> (дата звернення: 25.02.2026).
3. Derman L., Dyogytyev A., Okhman N. The impact of the Russian-Ukrainian war on the training of fashion industry specialists in Ukraine. Baltic Journal of Economic Studies. 2025. Vol. 11, № 4. P. 69–78. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-4-69-78>
4. Erasmus+ National Office in Ukraine. Fashion and Technology Partnerships. URL: <https://erasmusplus.org.ua>
5. EU4Business. SME modernization in light industry. Kyiv, 2023. URL: <https://eu4business.org.ua/> (дата звернення: 02.12.2025).

6. FROLOV, Ksenia Schnaider, Ruslan Baginskiy та інші. Forbes вибрав 26 відомих українських брендів, які обожнюють за кордоном <https://forbes.ua/lifestyle/frolov-ksenia-schnaider-ruslan-baginskiy-ta-inshi-forbes-vibrav-23-vidomikh-ukrainskikh-brendi-yaki-obozhnyuyut-za-kordonom-22102023-16827> (дата звернення: 18.02.2026).

7. Ukrainian Fashion Cluster. Офіційний сайт. URL: <https://ufcluster.com/> (дата звернення: 18.11.2025).

8. Ukrainian Institute. Fashion Diplomacy Project. URL: <https://ui.org.ua> (дата звернення: 3.01.2026).

9. Віртуальна вишиванка. BIT.UA. 2021. URL: <https://bit.ua/2021/04/virtualna-vyshyvanka/> (дата звернення: 23.12.2025).

10. Дьогтев А., Дерман Л. Інтеграція швейної промисловості в освітній процес професійно-технічної освіти та вищої школи в Україні. Молодь і ринок. 2025. № 4 (236). DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.323223>

11. Міністерство освіти і науки України. Субвенція на модернізацію майстерень і лабораторій закладів професійної та фахової передвищої освіти на 2025 рік. URL: <https://mon.gov.ua/ministerstvo-2/diyalnist/byudzhet-ta-zakupivli/byudzhet/2025-biudzheth/subventsii-na-2025-rik/subventsiia-na-modernizatsiiu-maisteren-i-laboratorii-zakladiv-profesiinoi-ta-fakhovoi-peredvyshchoi-osvity> (дата звернення: 8.01.2026).

12. Український культурний фонд. Архів проєктів. URL: <https://ucf.in.ua/archive/61ea8b47f898805a0e08bee7> (дата звернення: 2.02.2026).

References

1. Biliakovych, L., Derman, L., Oborska, S., Naumenko, O., & Vovk, A. (2024). Genesis, features and prospects for the development of digital fashion. *Preservation, Digital Technology & Culture*, 53(1), 5–14. <https://doi.org/10.1515/pdpc-2023-0043> [in English].

2. British Council Ukraine. (2025). *Development grants 2025–2026*. Retrieved from: <https://www.britishcouncil.org.ua/en/programmes/arts/creative-economy/development-grants-2025-2026> [in Ukrainian].

3. Derman, L., Dyogytyev, A., & Okhman, N. (2025). The impact of the Russian-Ukrainian war on the training of fashion industry specialists in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, 11(4), 69–78. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-4-69-78> [in English].

4. Erasmus+ National Office in Ukraine. (n.d.). *Fashion and technology partnerships*. Retrieved from: <https://erasmusplus.org.ua> [in Ukrainian].

5. EU4Business. (2023). *SME modernization in light industry*. Retrieved from: <https://eu4business.org.ua/> [in Ukrainian].

6. Frolov, K., Schnaider, K., Bahinskiy, R., et al. (2023). Forbes vybрав 26 vidomykh ukrainskykh brendiv, yaki obozhniuiut za kordonom [Forbes selected 26 well-known Ukrainian brands loved abroad]. Retrieved from: <https://forbes.ua/lifestyle/frolov-ksenia-schnaider-ruslan-baginskiy-ta-inshi-forbes-vibrav-23-vidomikh-ukrainskikh-brendi-yaki-obozhnyuyut-za-kordonom-22102023-16827> [in Ukrainian].

7. Ukrainian Fashion Cluster. (n.d.). Ofitsiyniy sait [Official website]. Retrieved from: <https://ufcluster.com/> [in Ukrainian].

8. Ukrainian Institute. (n.d.). Fashion diplomacy project. Retrieved from: <https://ui.org.ua> [in Ukrainian].

9. Virtualna vyshyvanka. (2021). BIT.UA. Retrieved from: <https://bit.ua/2021/04/virtualna-vyshyvanka/> [in Ukrainian].

10. Dohitiev, A., & Derman, L. (2025). Intehratsiia shveinoi promyslovosti v osvitnii protses profesiino-tekhnichnoi osvity ta vyshchoi shkoly v Ukraini [Integration of the garment

industry into the educational process of vocational and higher education in Ukraine]. *Molod i rynok*, 4(236). <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.323223> [in Ukrainian].

11. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2025). *Subventsii na modernizatsiiu maisteren i laboratorii zakladiv profesiinoi ta fakhovoi peredvyshchoi osvity na 2025 rik* [Subvention for modernization of workshops and laboratories of vocational and professional pre-higher education institutions for 2025]. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ministerstvo-2/diyalnist/byudzheta-zakupivli/byudzheta/2025-biudzheta/subventsii-na-2025-rik/subventsii-na-modernizatsiiu-maisteren-i-laboratorii-zakladiv-profesiinoi-ta-fakhovoi-peredvyshchoi-osvity> [in Ukrainian].

12. Ukrainykyi kulturnyi fond. (n.d.). [Ukrainian Cultural Foundation.] *Arkhiv proektiv* [Project archive]. Retrieved from: <https://ucf.in.ua/archive/61ea8b47f898805a0e08bee7> [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті проаналізовано роль грантової діяльності як стратегічного інструменту розвитку та модернізації швейної галузі й освітньої екосистеми підготовки фахівців у дизайні одягу та сфері легкої промисловості. Обґрунтовано значення грантових програм для оновлення матеріально-технічної бази, впровадження цифрових технологій, розвитку підприємницьких компетентностей та посилення взаємодії між освітою та виробництвом. Визначено основні напрями ефективного використання грантових ресурсів.

У роботі проаналізовано гранти, що дозволяють закладам освіти оновлювати та оснащувати лабораторії сучасним обладнанням, цифровими системами для проектування та виробництва одягу. Аналіз показує, що пріоритетною є модель, спрямована на модернізацію та оснащення лабораторій, оскільки вона забезпечує створення автономних та безпечних освітньо-практичних просторів. Модель, у якій партнер фінансує окремих проект із використанням наявної матеріально-технічної бази, ефективна в умовах стабільної економіки, проте у воєнний час її вплив обмежений. Використання лабораторної бази для прикладних проектів сприяє практико-орієнтованому навчанню, розвитку дослідницьких компетентностей і підприємницького мислення, а також посилює взаємодію між освітою, державою та виробничим сектором, що є важливим чинником відновлення економіки та адаптації швейної галузі до умов воєнного часу.

У статті розглядаються моделі грантової підтримки закладів вищої освіти в умовах війни та їхній вплив на підготовку фахівців і розвиток галузі.

У статті розглядається роль грантового фінансування як інструменту відновлення та модернізації швейної галузі України в умовах війни та його вплив на систему підготовки фахівців. Окремо висвітлюються проблеми, пов'язані зі складом розвитку галузі: обмеженість практичних можливостей для студентів, відтік кадрів і дефіцит наставників, що знижує ефективність

Ключові слова: *гранти, швейна галузь, легка промисловість, освіта, модернізація, інновації, дизайн.*

Дата першого надходження статті до видання: 01.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 25.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 22.05.2026

